

O İLLƏRDƏN GƏLƏN SƏS

Yaxud Bakı milyoneri Şəmsi Əsədullayevin və Musa Nağıyevin mülklərindən biri

Bakıda bir-birindən qədim və zəngin tarixə malik olan abidələr və yaşayış binaları çoxdur. Təbii ki, bu qədim tarixi abidələr də müxtəlif dövrlərdə imkanlı adamlar tərəfindən inşa edililib. Düzdür, həmin qədim abidələr bir qədər köhnəlib və bəzilərinin hörgüsündən daşı da düşüb.

Nə yaxşı ki, bu abidələr Ulu Öndər Heydər Əliyev və prezident İlham Əliyev tərəfindən zaman-zaman diqqətdə saxlanılıb və bərpa edilib. İndi demək olar ki, Bakı şəhərində əksər qədim binalar - xüsusən də XIX və XX əsrin əvvəllərindən inşa edilmiş tarixi abidələr əsaslı surətdə yenidən bərpa edilərək bugünkü zamanımıza çatdırılıb.

Belə bir tarixi abidələrdən bir neçəsi də Xəzər rayonunun Mərdəkan qəsəbəsində yerləşir. Aydın ki, bu abidələrin qorunub saxlanması və bərpa edilməsi üçün dövlət səviyyəsində bütün addımlar zamanında atılıb. Əlbəttə, tarixi abidələrimizin bərpası da əsaslı surətdə ye-

tə düşüb. Ona görə də bu binalardan biri milli-memarlıq üslubunda yenidən tikilib, tarixi ənənələr qorunub saxlanılmaqla öz orijinallığını tapa bilib. Təbii ki, tarixi abidələri bərpa etmək və eyni zamanda onları qoruyub saxlamaq bir vətəndaş kimi bizim borcumuzdur. Axı hər bir tarix millətin keçmişidir. İndi ikinci bina da milli-memarlıq üslubunda bərpa edilir. Çox güman ki, həmin bina da gələn ilin aprel, may aylarında istifadəyə verilecek.

Bizimlə söhbətində Mehman müəllim onu da qeyd etdi ki, Şəmsi Əsədullayevin nəvəsi Ümbülbanu Əsədullayeva 1995-ci ildə Azərbaycana gəlib. Bu zaman o, Ulu Öndər Heydər Əliyevlə görüşüb və Ulu Öndər də bildirib ki, gəlin, babanızın mülkünə sahib durun. O da bu diqqətdə və qayğıya görə, Heydər Əliyevə minnətdarlıq eləyib və babasının mülkünə baş çəkib. Həmin vaxt da bu ərazidə 70 nəfərdən və 18 ailədən ibarət məcburi köçkün və qaçın ailəsi məskunlaşmış.

Onlarla görüşən Ümbülbanu xanım deyib ki, mən burdakı insanları didərgin sala bilmərəm. Ona görə də bu mülkümü dövlətimə və xalqıma bağışlayıram. Amma burda mən bir balaca səlqişizlik gördüm. Gərək siz buranı çox təmiz və səlqişli saxlayasınız. Sonra Ümbülbanu xanım rəhmətlik baş həkim Adil Mahmudovun otağında onlarla bir xeyli söhbət etdi. Baş həkimin təsərrüfat işləri üzrə müavini rəhmətlik Ələvət İsmayılova qoluna girib pilləkənlərlə aşağı düşdü. İndi bu bina əsaslı surətdə milli-memarlıq üslubunda təmir edilib. Ümbülbanu Əsədullayeva Amerikanın Los-Anjels şəhərində yaşayırdı. Axır vaxtlarda Türkiyədə ömür sürüb, orda da vəfat edib. Vəsiyyə-

tinə əsasən vətəninə gətiriblər və dədə-baba yurdu Əmirçanda dəfn ediblər. İndi görün bu insanın necə böyük ürəyi varmış. Və istəyirdi baba mülkünə sahib də çıxa bilərdi. Ancaq onun ürəyinin böyüklüyü və vətənpərvərliyi insanların sevincinə səbəb oldu. Bu cür adamlar təbii ki, heç vaxt yaddan çıxmırlar və undulmurlar.

Bu gün "Abşeron" sanatoriyası ölkəmizin ən şəfalı ocaqlarından sayılır. Yəni burda ürək-damar, mədə-bağirsaq və digər xəstəliklərə qarşı kompleks müalicələr vardı. Masaj palçıqının müalicəsinin əhəmiyyəti isə çox möcüzəlidir. Bu müalicədən kimsə 6-7 dəfə qəbul etsə, onda soyuqdeymə qısa zaman kəsiyində aradan qaldırılacaq. Hələ biz Naftalan palçıqını, müxtəlif təbii müalicələri demirik. Onlar da hamısı insan üçün çox şəfalıdır.

Sanatoriyanın baş həkimi Fəxrəddin Kazımov bildirir ki, bu gün hazırda sanatoriyada iki korpus fəaliyyət göstərir. Və üçüncü korpus da milli-memarlıq üslubunda yenidən təmir edilir və yaxın gələcəkdə istifadəyə verilecəkdir. Burda 25 nəfərin hər tərəfli istirahəti üçün lazımı şərait yaradılacaqdır. Üstəlik də həmin korpusun yeməxanası və çayxanası da olacaqdır. Belə ki, birinci mərtəbədə yeməxana fəaliyyət göstərəcək, ikinci mərtəbədə isə kimin ürəyi istəyirsə qalxıb orda çay içə biləcəkdir. Onu da qeyd edim ki, müalicə korpusumuz əsaslı surətdə təmir edilib. Bir çox yeni tibbi avadanlıqlar alınıb. İdmanla məşğul olmaq üçün yeni avadanlıqlar gətirilib. Təbii ki, bunların hamısı müalicəyə gələn insanların daha yaxşı şəfa tapmasına xidmət eləyir.

Baş həkimin müalicə işləri üzrə müavini Şahin Quliyev də çox təcrübəli və savadlı bir ziyalıdır. O, 40 ilə yaxındır ki, bu müəssisədə çalışır. Tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktorudur. Onu da qeyd edək ki, Şahin həkim nə qədər savadlıdırsa, bir o qədər də ziyalı, sadə və səmimi insandır. İnanın, elə bir xəstə olmaz ki, Şahin həkim onu axıra qədər dinləməsin, müayinə eləməsin və yüksək səviyyədə ona müalicə yazmasın. Elə bu sətirlərin müəllifi də müalicə zamanı həmişə Şahin həkimə güvənib. Bir balaca özümü narahat hiss edən kimi o dəqiqə Şahin həkimin qayğısını və diqqətini

ni hiss eləmişəm. Şahin Quliyevin həm də çox gözəl mütaliəsi var. O, dünya və rus ədəbiyyatını çox gözəl bilir. Və Cek London da onun ən çox sevdiyi yazıçılardan biridir. Söhbətimiz həmişə onunla uzun çəkirdi.

Bir dəfə də Şahin həkim Cek Londonun "Həyat eşqi" hekayəsi ilə bağlı mənimlə xeyli söhbət elədi. Dedi ki, ən çətin anlarımda, sıxıntılı

edirəm. Az-çox ayaq üstə dura bilirəmsə, elə həmin şəfa ocağının gücü hesabına addımlayıram. Bu sanatoriyada tibb bacılarından Mehriban, Maya, Sədaqət, Zərifə, Zərqələm, Sevinc, Toma, İradə, Gülzar, Zülfiyyə, Pəri və digərləri həqiqətən də insanların böyük məhəbbətini qazanıblar.

Dördüncü korpusda işləyən tibb bacılarından Raya

məqamlarında bu əsər mənim köməyimə çatır. Düşünürəm ki, əsərin qəhrəmanı ağır müsibətlərdən, çətinliklərdən, hətta ölüm anlarından xilas ola bilirsə, bəs mən niyə hər hansı çətinlikdən qorxmalıyam?

Sanatoriyada tibb bacısı Kimya Qarayevanı çoxları yaxşı tanıyır. O, 43 ildir ki, bu kollektivdə çalışır. Bir dəfə onun yanında olan pasiyent ikinci dəfə Kimya xanımın yanına can atır. Bu da onunla bağlıdır ki, Kimya Qarayeva öz peşəsinin mahir ustadıdır. Yəni onun kimi mədəbağirsaqı yuyan çox nadir tibb bacısı ola bilər. Kimya xanım deyir ki, mənim üçün ən böyük mükafat insanların sevgisi və səmimiyyətidir. Kimsə mənim müalicəmdən şəfa tapırsa, mən bundan həddindən artıq şad oluram. Kimya xanım ölkə prezidenti tərəfindən "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilib. Dəfələrlə işlədiyi müəssisənin fəxri fərmanına layiq görülüb. Onun yanında çalışan Telli Ələkbərova da gənc olmasına baxmayaraq, çox bacarıqlı və səmimi bir qızıdır. Və mən həmişə ona "qızım" deyə müraciət edirdim. Çünki mənim də qızımın adı Telli idi.

Aydın ki, insan şəfa tapdığı yere daha tez-tez üz tutur. Elə mənim özüm də düz 25 ildir ki, bu şəfa ocağına gedərək müalicələr qəbul

xanımsa düz 50 ildən çoxdur ki, bu kollektivdə çalışır. Onun nə qədər zəhmətkeş adam olduğunu xəstələr yaxşı bilirlər. 4-cü korpusda həm də Sevinc xanım kimi çox savadlı və mədəni bir ziyalı da işləyir. Çünki biz 4-cü korpusda qalarkən həmişə onun səmimiyyətinin şahidi olurduq. Şəmsiyyə xanımsa otaqların təmiz saxlanılmasında çox zəhmət çəkirdi. Hər dəfə otağa girəndə səlqiş-səhmana baxıb rahat olurduq.

Şəfa ocağı o vaxt insana rahatlıq gətirir ki, orda müalicə olunun adam onun xeyrini görür. Həkimlər deyir ki, sanatoriyada müalicənin nəticəsini bir-iki aydan sonra daha yaxşı hiss etmək mümkündür. Bu sözdə böyük həqiqət var. Çünki bir-iki ay keçəndən sonra hiss edirsiniz ki, daha gümrəh və daha sağlamsınız. Təbii ki, bu da "Abşeron" sanatoriyasında insanların müalicə edən həkimlərin əməyinin bəhrəsidir.

Hər halda, şəfanı birinci insana Allah-Təala bəxş eləməlidir. Və Allah-Təala da bizə şəfanı çox vaxt belə gözəl həkimlərin əlləriylə verir. Deməli, şəfa ocağına gedəndə insan müalicə götürür və daha gümrəh olur. Yəni o, ağır xəstələnib xəstəxanaya düşmür...

Faiq QİSMƏTOĞLU

nidən tikilməsi gələcək nəsələ bu sənət nümunələrinin ötürülməsi deməkdir.

İndi bu ünvanda "Abşeron" sanatoriyası fəaliyyət göstərir. Sanatoriyanın mədəni-kültüvi tədbirlər şöbəsinin müdiri Mehman Salmanov bir daha bizə həmin binaların tarixi ilə bağlı məlumat verərək bildirir ki, bura vaxtilə Bakı milyonerləri Şəmsi Əsədullayevin və Musa Nağıyevin mülkləri olub. Və onlar hər ikisi bir-biriylə quda idilər. Yəni hər iki milyoneri bir-birinə bağlayan qohumluq telləri mövcud olub. Bu binalar 1901-ci ildə inşa edilib. Aydın ki, həmin dövrdən bəri uzun bir müddət ötüb və tikilmiş binaların bir çoxu köhnəlib və hətta sökülərək pis vəziyyə-

